

Plantago nivalis

Foto NRV: NN

Nomenclatuur/Etymologie

De geslachtsnaam *Plantago* is afgeleid van het klassieke Latijnse woord *planta*, wat "voetzool" betekent, en verwijst naar de groeiwijze van veel soorten waarbij de bladeren plat op de grond liggen, vergelijkbaar met de voetzool. Het achtervoegsel *-ago* duidt op "een soort van". De soortnaam *nivalis* is een Latijns epitheton dat "van de sneeuw" of "sneeuw wit" betekent. Dit verwijst naar de natuurlijke habitat van de plant in de hoge bergen boven de sneeuwgrens, en zeer waarschijnlijk ook naar de dichte, witte, wolharige beharing van het blad die de plant een sneeuwachtig uiterlijk geeft. De Nederlandse naam voor *Plantago* is Weegbree.

Taxonomie

- Rijk: Plantae
- Klasse: Eudicots
- Orde: Lamiales
- Familie: Plantaginaceae
- Geslacht: Plantago
- Soort: nivalis

Synoniemen

Plantago nivalis is in de botanische literatuur onder verschillende namen bekend geweest vanwege de variatie binnen de soort en de hoge, afgelegen herkomst. Enkele synoniemen zijn *Plantago argentea* Webb, *Plantago lanata* Lag. & Rodr., *Plantago thalackeri* Pau, en de variëteitsnaam *Plantago nivalis* var. *erectifolia* Willk.

Variëteiten en Cultivars

Plantago nivalis is primair een botanische soort die vooral wordt gewaardeerd door specialisten in alpine- en rotstuinen vanwege zijn unieke uiterlijk. Vanwege zijn zeldzaamheid en gespecialiseerde alpine herkomst, zijn er vrijwel geen benoemde cultivars op de markt gebracht, wat gebruikelijk is voor dergelijke specifieke en langzaam groeiende planten. De focus ligt op het kweken van de pure soort, die op zich al zeer decoratief is. Er zijn wel variaties binnen de soort beschreven, zoals *Plantago nivalis* var. *erectifolia*, die duidt op planten met meer rechtopstaande bladeren in vergelijking met de typische platte rozet, maar deze worden zelden als afzonderlijke cultivars aangeboden in de commerciële tuinbouw.

Familie

De plant behoort tot de familie *Plantaginaceae*, de Weegbreefamilie. Deze familie omvat zo'n 200 geslachten en meer dan 1800 soorten en staat bekend om haar diverse en aanpassingsvermogen, van kruidachtige planten tot kleine struiken.

Hoogte

Plantago nivalis is een dwergachtige plant die zeer laag blijft. De bladrozet reikt slechts tot ongeveer 2,5 tot 5 centimeter. De bloemstelen zijn kort en bereiken een maximale hoogte van ongeveer 5 tot 10 centimeter.

Bloemkleur

De bloemen zijn onopvallend en typisch voor een *Plantago*-soort. Ze zijn klein en verzameld in compacte, bolvormige tot korte cilindrische aren. De kleur is doorgaans *bruinachtig*, soms met een groenige of crèmekleurige tint en geelachtige meeldraden. De esthetische waarde van de plant ligt meer in het blad dan in de bloemen.

Bladkleur

Het blad is het meest opvallende kenmerk. De bladeren staan in een dichte, basale rozet en zijn langwerpig-lancetvormig. Ze zijn bedekt met een zeer dichte laag lange, zijdezachte, witte tot zilvergrijze haren (sericeus), wat de plant de uitstraling van sneeuw of vilt geeft. Deze beharing dient als bescherming tegen de intense zon en koude, uitdrogende wind in zijn alpine habitat.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van deze alpine plant valt in de *zomer*, doorgaans van *juni tot juli*. De bloei is kort en bescheiden.

Standplaats

Als alpine rotsplant vereist *Plantago nivalis* een specifieke standplaats: *volle zon* en een *zeer goed gedraineerde, stenige* of *schrale* bodem met weinig voedingsstoffen. De plant moet absoluut beschermd worden tegen *wintervocht*, wat fataal kan zijn. Een beschutte plek in een rotsspleet of in een alpine kas is ideaal.

Herkomst

De soort is strikt endemisch en inheems in de *Sierra Nevada* in het zuiden van *Spanje*. Het is een hoogalpiene plant die groeit op rotsachtige hellingen en in spleten op een hoogte van ongeveer 1800 tot 3200 meter boven zeeniveau.

Soort gewas

Het is een *groenblijvende*, kruidachtige *vaste plant* (perennial). De groeiwijze is compact en polvormend.

Vermeerderingswijze

De plant kan worden vermeerderd door zaaien en door stekken van de bladrozetten. Zaaien gebeurt bij voorkeur in het voorjaar, waarbij zaden een koude periode nodig hebben voor een goede kieming. Het stekken van rozetten kan in de late zomer worden gedaan. Vermeerdering door deling is ook mogelijk, maar de plant heeft een hekel aan verstoring van de wortels.

Klimaatzone (USDA-zones)

Plantago nivalis is een extreem winterharde plant, passend bij zijn herkomst. Hij wordt geclassificeerd in USDA-zones 4 tot 8. Dit duidt op een uitstekende tolerantie voor strenge vorst, mits de drainage in de winter perfect is.

Insecten

Zoals de meeste *Plantago*-soorten is *P. nivalis* voornamelijk *windbestuivend*, wat kenmerkend is voor de onopvallende bloemen. De plant trekt nauwelijks opvallende insectenplagen aan. Bij onjuiste standplaats (te natte, te zware grond) is het grootste risico wortelrot, niet zozeer insecten.

Bronvermelding

https://en.wikipedia.org/wiki/Plantago_nivalis

<https://www.gbif.org/species/7836192>

<http://encyclopaedia.alpinegardensociety.net/plants/Plantago/nivalis>

<https://yarinde.nl/products/weegbree-plantago-nivalis>

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:685458-1>

<https://www.rockgardenplants.com/catalogue/plantago-nivalis.html>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	<i>Plantago</i> (voetzool, vanwege groeiwijze), <i>nivalis</i> (van de sneeuw of sneeuw wit)
Taxonomie	Rijk: Plantae, Klasse: Eudicots, Orde: Lamiales, Familie: Plantaginaceae, Geslacht: <i>Plantago</i> , Soort: <i>nivalis</i>
Synoniemen	<i>Plantago argentea</i> Webb, <i>Plantago lanata</i> Lag. & Rodr., <i>Plantago thalackeri</i> Pau
Variëteiten en Cultivars	Geen benoemde cultivars in de handel; soms variëteit <i>P. nivalis</i> var. <i>erectifolia</i> beschreven
Familie	Plantaginaceae (Weegbreefamilie)
Hoogte	5 tot 10 centimeter (bloemstelen)
Bloemkleur	Bruinachtig, groenig of crèmekleurig met gele meeldraden
Bladkleur	Zilvergrijs door dichte, witte, zijdezachte beharing
Bloeiperiode	Zomer (juni tot juli)
Standplaats	Volle zon, zeer goed gedraineerde, stenige, schrale bodem, bescherming tegen wintervocht
Herkomst	Endemisch in de Sierra Nevada, Zuid-Spanje (alpiene zone: 1800-3200m)
Soort gewas	Groenblijvende, dwergachtige, kruidachtige vaste plant
Vermeerderingswijze	Zaaien (met stratificatie), stekken van rozetten, zeer voorzichtige deling
Klimaatzone (USDA-zones)	Zones 4 tot 8
Insecten	Windbestuiver, trekt weinig insectenplagen aan; grootste risico is wortelrot

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>